

PŘÍPADOVÁ STUDIE

ZŠ METEOROLOGICKÁ

IP školy: Martina Exnerová (Jan Splítek)

EP školy: Veronika Vidláková

Před vstupem do projektu

Při vstupu do projektu měla škola zavedené třídnické hodiny druhým rokem, a to ve frekvenci jednou za týden, první hodinu vždy v pondělí. První školní rok při zavedení třídnické hodiny byl však značně ovlivněn hygienickými opatřeními souvisejícími s epidemií koronaviru. Uskutečňování a vedení třídnických hodin bylo obtížné a nekoordinované z důvodu technických podmínek a jinak náročných okolností. Třídnické hodiny byly zavedeny nařízením vedení, v podstatě “ze dne na den”. V přípravném týdnu dostali pedagogové informaci, že od začátku školního roku poběží povinné třídnické hodiny pravidelně každý týden. Byla to hodina navíc, kterou učitelé neměli v úvazku. A jelikož tomuto rozhodnutí nepředcházela žádná diskuse či průzkum “veřejného mínění”, nařízení nebylo přijato příliš pozitivně a ve sboru vyvolalo spíše demotivaci.

Po vstupu do projektu

Atmosféra kolem tématu třídnických hodin nebyla příliš otevřená, pedagogové se cítili nepodpořeni, obávali se náročných situací, neměli sebedůvěru a celkově neviděli ve vedení třídnických hodin velký smysl. S interní průvodkyní a zároveň metodičkou prevence Martinou Exnerovou jsme aktuální situaci kolem třídnických hodin zvážili a na jejím základě vytvořili zakázku pro první školení sborovny. Vytvořili jsme prostor pro vyjádření obav a nespokojeností pedagogů a připravili vedení na případnou konfrontaci. Podařilo se vyjádřit a usadit do reality jednotlivé obavy a negativa. Učitelé dostali nabídku intenzivní podpory, teoretický rámec pro vedení třídnických hodin a tipy na aktivity, které mohli začít okamžitě využívat.

V současné době se TH realizuje následovně

TH probíhají v 6.-9. ročníku první hodinu v pondělí a jsou ukotveny v rozvrhu jako disponibilní hodina navíc.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

V průběhu prvních měsíců projektu se vytvořila poměrně stálá skupina pedagogů z 2. stupně, kteří docházeli na jednotlivá školení a čerpali individuální podporu od externího průvodce. Interní průvodkyně jim poskytla potřebné metodické materiály a nabídku témat, kterým se mohou ve svých třídnických hodinách věnovat. Učitelé měli možnost požádat o pomoc podpůrné školní pracoviště – školního psychologa. Z nedostatku sebevědomí však podle IP využívali této možnosti až příliš.

Při odborných náhledech v třídnických hodinách zapojených pedagogů bylo zřejmé, že většina z nich využívá techniky a nástroje načerpané z jednotlivých projektových vzdělávacích seminářů pro třídní učitele. Dodržovali doporučenou strukturu třídnické hodiny, stanovovali si cíle a záměry dané hodiny a podle toho volili vhodné aktivity. Dokázali vést smysluplnou reflexi a v následné sebereflexi jsme společně pojmenovávali oblasti, ve kterých je možné se ještě zdokonalit. Celkově vzrostlo jejich sebevědomí, upevnil se vztah s žáky a vnímali, že třídnický čas s jejich třídou má smysl a nese své ovoce.

I sami pedagogové refletovali při fokusních skupinách, že velmi záleží na osobnosti a vnitřním nastavení každého z nich. Zásadní je, jak jsou schopni se před žáky otevřít, naslouchat jim a zapojit se s nimi do netradičních aktivit a přístupů. Jako nejdůležitější dovednosti pro úspěšné vedení třídnických hodin pojmenovávali upřímnost, nadšení, herecký talent, schopnost účastnit se jednotlivých aktivit a autenticitu.

Obtížnosti, které v rámci třídnických hodin řešili byli již na vyšší kompetenční úrovni, např. jak podpořit a motivovat žáky, aby vpravili do každodenního třídnického života to, co si při třídnických hodinách sami pojmenují. U těch učitelů, kteří toho byli schopni se kvalita jejich třídnických hodin znatelně posunula a třídnické hodiny se staly nedílnou součástí jejich třídnictví.

Podpora vedení v průběhu projektu byla spíše nevýrazná. Celá koordinace aktivit, motivace pedagogů a jejich podpora byla tedy po vzájemné dohodě na interním průvodci. Pedagogové to samozřejmě vnímali a zmiňovali i ve fokusních skupinách a ze strany vedení se cítili spíše pod tlakem. Tuto okolnost ještě zvýraznil v druhé polovině projektu proces odchodu stávajícího ředitele, který byl poměrně dramatický a výrazně se odrazil do atmosféry školy i průběhu projektu. Komunikace ze strany

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

vedení téměř ustala a bylo tedy velmi komplikované domloutvat termíny školení a dojednávat možnost uvolnění jednotlivých pedagogů z výuky. Díky tomu se někteří nemohli na školení dostavit. S ohledem na tuto situaci jsme celkově vnímali závěr školního roku 22/23 jako velmi vyčerpávající pro všechny zapojené pedagogy, někteří z nich se rozhodli opustit školu spolu s odcházejícím vedením.

S novým školním rokem nastoupil i nový ředitel, který byl na začátku velmi vytížený nepřehlednou agendou a vpravováním se do nové role. Změnil se i interní průvodce pro školu z důvodu čerpání mateřské dovolené. Nový interní průvodce je zkušený pedagog a jeden z třídních učitelů zapojených do projektu. Jeho vnímání práce se třídou a celé uchopení konceptu třídnických hodin je v souladu se všemi doporučeními. Nový interní průvodce byl do své role důkladně zaškolen během přípravného týdne a obdržel všechny studijní a podkladové materiály.

Hodnocení TH vedením školy a interním průvodcem

Vedení a IP ocenili zejména proškolení jednotlivých pedagogů, kteří znatelně zvýšili úroveň třídnických hodiny napříč 2. stupněm. Učitelé i žáci přijali třídnické hodiny jako důležitou součást jejich školního času, do kterého se vyplatí investovat. Každotýdenní opakování přináší jednotlivým třídám možnost předcházet vážnějším problémům, kultivovat vztahy a budovat důvěrnější vztah se svým třídním učitelem. To se pak projevuje i na celkové atmosféře školy.

Zanesení TH v ŠVP:

DEMOKRATICKÁ KULTURA VE TŘÍDÁCH

Záleží nám na demokratické kultuře a klimatu ve třídách a ve škole.

Rozvíjíme bezpečí prostřednictvím pravidelných třídnických hodin.

Prostředí, v kterém se žáci vzdělávají, je totiž 8 zásadní jak pro ně, tak pro pedagogy, jež v něm působí. Třídnické hodiny nabízí bezpečný prostor pro osvojování si občanských a sociálních kompetencí.

Popis TH v Preventivním programu školy pro rok 2023/2024

Ve škole probíhají třídnické hodiny, které se konají pravidelně 1x týdně, je snahou, aby byly v ranních hodinách. Cílem hodin je navodit uvolněnější atmosféru v třídním kolektivu a posílit vazby žák – žák, žák – třídní učitel a tím tvořit zdravé klima třídy a klima celé školy. Třídnické hodiny fungují jako jeden z článků primární prevence.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Přínos projektových aktivit k rozvoji demokratické kultury ve škole z pohledu vedení školy a interní průvodkyně

Přínos k rozvoji demokratické kultury naší školy vnímáme zejména u dvou skupin:

1. Třídních učitelů - kteří měli možnost rozvíjet svou každodenní praxi prostřednictvím tří tematických seminářů, zároveň své posuny a myšlenky reflektovali během kolegiálního poradenství a částečně i fokusních skupin. Ze zapojených učitelů je cítit větší jistota ve vedení třídnických hodin, otevřenost vůči kolegům a připravenost si je pozvat na ukázkou do vlastní hodiny. Zároveň učitelé začali vědomě pracovat s modelem kompetencí pro demokratickou kulturu a cíleně u žáků rozvíjejí jeho jednotlivé složky.
2. Žáků, kteří se zapojili do vzdělávacích kurzů a ukázkových třídnických hodin - kolektivy tříd si prožitkové kurzy vedené externími lektory velmi pochvalovaly. Stmelil se kolektiv tříd, děti dostaly možnost vyniknout v jiných situacích než při tradičním vyučování a měly možnost narovnat některé vztahy. Zároveň tento zážitek spojil třídu s třídní učitelem.

Zapojení naší školy do projektu si vážím a vnímám pozitivní příspěvek k rozvoji demokratické kultury naší školy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

